

Előfizetési díj.

Idékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DUAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hóvá az előfizetések és hirdetések küldendőik.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott, gármond sor, vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vo'gler (Wallfischgasse 10.) Rud. Miosse Publicistische Bureau

Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. rodája Braun Ede hirdetésményi ügynöksége, Józseftr 10. sz. 1 emelet

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVAS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. második félévére

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélserűbben postai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendőik.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet” kiadója.

A felirati vita.

Budapest, sept. 18.

(A.) A várakozás, hogy a képviselőház felirati vitái gyors és zajtalan folyamat vesznek, nem teljesült ugyan, de nem kell sajnálnunk azt a három négy napot, a melyet igénybe vett. Nem elveszett idő az; olyan nyilatkozatok tételére, olyan kérdések megoldására szolgált, a melyekre nézve törvényhozóitól és kormányától méltán várt fölvilágosító nyilatkozatokat a közvélemény. A közjogi kérdés, a nemzetiségi kérdés, belreformjaink nem egy igen fontos ügyre érintve lón s Tisza Kálmán, Sennyey Pál, a szélső és nemzetiségi ellenzék új és régi tagjai léptek a sorompók elé s a harez nem volt diestelen, még kevésbbé eredménytelen.

A három felirati javaslat körül forgott a küzdelem. A többség javaslata, mint a dolog természeténél fogva nem is lehet más, a trónbeszédnek lelkesült és gyönyörűen fogalmazott paraphrasisa, melyben a parlament többsége hódolatáról s az ország felvirágoztatására irányuló működésben való részvétel készségéről biztosítja a koronás királyt.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Irta:

Flygare Carlén Emilia.

Második kötet.

V.

A templom. — A délutáni csolnakázás. — Beszélgetés Borgensköld asszony s férje között.

(Folytatás.)

— Nagyon kellemes ember ez a mi fiatal lelkszünk — szolt Borgensköld asszony férjéhez. — Nem tudod edesem, letette-e már a papi vizsgát? Mert azt bizonyosnak tartom, hogy egy oly ember, ki annyi műveltséggel s annyi képzettséggel bírmint ő, nem akar mint segédpap megvénülni.

— Ugy van edesem, a mint mondd, nem akar ő örökké segédpapnak maradni, a mi pedig a papvizsgát illeti azt ő még a mult télen letette, s mindenki bizonyosnak tartja, hogy mihelyt meghal az öreg prépost, megfogják hívni a b—by-i lelkszézi hivatal betöltésére. Mert Vallinder nem csak az előkelőbbek szeretetét bírja, hanem az egész helység népeét.

A szélsőbal javaslata e párt ismeretes elveit és tanait proklamálja, de oly mérsékelt alakban és parlamentarisan hangon, mely általános meglepetést gerjesztett s nem kedvezőtlen hatást tón. Igaz ugyan, hogy a vitában részt vevő szónokok közül többen szélsőségeikkel e jó hatást lehetőleg devalválni igyekeztek, de azért az okmány maga mindenesetre érdekes jelenség marad s bizonyítani fogja mindenkor, hogy a választási vihar nem tett kedvezőtlen benyomást a szélső baloldalra. Hasznavehetetlen emberei kibuktak s az új elemek egy kis judiciumot, mérsékletet, parlamentarisan hangot és modort hoztak a pártba.

A nemzetiségi demagógok is külön válaszfelirati javaslattal szerepeltek a képviselőházban. Ama végtelen elnézés és gyöngédség daczára, melylyel parlamentünk a nemzetiségi apostolok iránt folyton vezetketik, ezuttal a közérdek szempontjából kénytelen volt a javaslatlól még a kinyomatás beneficiumát is megtagadni. Véres száju, gonosz akarattól sugallt okmány az, mely eszméivel nemcsak a magyar államiság alapköveit szeretné alámosni, hanem még a király szent személyét is rágalmai-nak hálójába igyekszik keríteni. Az általános megbotránkozást, a melyet e hitvány főzémű keltett, magok a szélsők is mérsékelni igyekeztek utólagosan. De Polit ügyességének sem sikerült e hatást enyhítetni s az ő szavai is csak arra szolgáltak, hogy Tisza Kálmánnak fontos nyilatkozatokra nyujtsanak alkalmat.

A belügyminiszter tegnapi beszéde a négy napi vitának kimagasodó pontja s a közjogi és nemzetiségi kérdésben egyaránt jelentőséges. A szélsők részéről Helfy nyilatán, a conservatív táborból Sennyey báró mellékesen és elburkolva azt érintette, hogy a balközép és a közjogi kérdésben nem egész őszinteséggel és loyaltással jár el s hogy bizonyos titkos céljai vannak. Tisza szel-lemdusan utasította vissza e rágalmatokat s határozott, félreértéseket kizáró nyilatkozatai minden ilyen, különben is indokolatlan aggodalmakat teljesen eloszlatni képesek.

Tisza Kálmán a nemzetiségi igazgatók azon reményét is megdöntötte, hogy erélye, buzgalma a törvény és az alkotmány védelmében talán el fog lankadni. Most láthatják, hogy legkevésbé sem lankadt s hogy a parlament szóval, a közéletben pedig tettel mindenkor kész megtorolni ama büntényeket, melyeket lelketlen demagógok a magyarállam fenmaradása ellen el-

— Aazon igaz, hogy nem is lehet csodálkozni, — válaszolt Borgensköld asszony. — Oly megnyerő modora van mindenkivel szemben, hogy bárkinek is szeretni kell őt. De hát nagyon öreg-e már a prépost? Azt hiszem, még sokáig élhet.

— Az minden esetre lehetséges edesem, — viszonzá Borgensköld hadnagy, ki nem bírta mindig követni neje gondolatmenetét; — az lehetséges, de ő már nagyon öreg s a mellet beteges és vak is.

Hanem miért érdekel ez annyira téged, édes Elizum, ugy emlékszem, tegnap is ugyan e kérdést intéted hozzám?

— Oh dehogy, egészen más valamiről volt akkor szó köztünk. De mivel szomszédosok vagyunk, mindig jó, hogy az ember egyről másról értesülve legyen. Hát arról nem hallottál valamit, hogy Vallinder nem mátkás-e valakivel?

No de azt te bizonyval nem is tudhatod.

— De igen is tudom edesem, hogy nem az, mert főnököm a Skallerbo-i urasság kézzel-lábbal dolgozott azon, hogy megnyerje őt véjél, de semmi sem lett belőle, mert Vallinder némely esetekben, oly önféji és makacs, mint akár egy fortélyos ló. Semmire sem lehet menni vele, ha ő nem akar valamit megtenni.

Nó bizony kedves Armin, a férfiaknak mindig határozottan kellene eszelekedniök mindenben; nekik tudniök kell, hogy mit akarnak s mit nem. De hát miért nem volt kedve Vallindernek Skallerbo-eknál, mint kéro lépni fel?

— Vigyen el engem az ördög, édes öregem, ha tudom, még ha hallottam is; alkalmasint, mert a leány nagyon csunya s a mel-

követnek. Tönkre teszi illusióikat, kimondja nyíltan és idejében, hogy ne álmódjanak azokról a képzelődésekről, a melyeket a parlamentben hirdetnek. Ábrándjaik nem számíthatnak valósitásra s egyedülí üdvöket a mostani jogállapot tartalektalan elfogadásában keresték, mely szabadságuknak, anyagi és szellemi fejlődésüknek ele-gendő biztosítékot nyújt.

Ez a nemzetiségi harez a felirati vita legkiválóbb mozzanata. A nemzetközi viszonyok tették azzá, mert nagy történeti háttért kölcsönöznek neki ama szintén szláv nemzetiségi küzdelemben, mely jelenleg a Száván tul oly vérengző kegyet-lenséggel, és változó szerencsével folyik. E háttér a mi vitánkat a külföldre is érdekessé teszi, mely megismerheti belőle ama józan és loyális, igazi testvéri érzelmet, melyet a magyar faj a más nemzetiségek iránt táplál, de egyszersmind azt is, hogy a nemzetiségi aspiratiók valósulása Magyarországbn csak a fennálló alkotmány keretén belöl nyílik remény és kilátás.

A képviselőház sept. 18-iki ülésében bejelentette az illető bíráló osztály, hogy Ráth Károly választása ügyében vizsgálatot rendelt el és hogy ezzel Halász Bálint megbizandó; ki is az esküt a ház előtt leteszi. Haszonlókép Vojnics Jakab választása iránt vizsgálat rendeltek, a végzattással megbizandó képviselőt az állandó igazoló bizottság fogja kijelölni.

A napirend folytán ismét megkezdetvén a felirati vita, első szoltott Irányi Dániel. Hosszas beszédében a vámgügyről szoltott, a belügy-miniszter tegnapi szavai ellen fordulva; azután a közösügyi kiegyezésre tért át, emlegetve, hogy az ország anyagi állapota meg nem javulhat, ha állami függetlensége ki nem vivatik. Simonyi javaslatára szavaz. — Missich János Miletics felirati javaslatá ellen szolt; egyebek közt tiltakozik a sajtó- és vallásszabadságról, a bíróságok részrehajlaltságáról és a nemzetiségi jogokról Miletics javaslatában foglalt alapla-n állítások ellen. Szolt a ház folyton tet-széssel kísérté beszéde alati.

Miletics Szvetozár a ház feszült figyel-me közt a szószékre lép. Beszédét azzal kezdi, hogy nincs felirati javaslatához mit hozzáadni, vagy attól elvonni. Tagadja, hogy a belügymi-nisternek igaza volna abban, mintha szolo felirati javaslatában sértés foglaltatnék a király ellen, különösen azon szavakban, a hol ő fel-sége dalmátiai utjáról szol. Insinuationnak mond-

lett még liba is, legalább a kik ismerik, azt mondják róla; hanem gazdag, még pedig nagyon.

— Ez még fokozza Vallinder iránti be-esülésemet, — szolt Borgensköld asszony — be-szúletére válik, hogy nem olyan ő is, mint korunkban a legtöbb fiatal ember s nem áldoz fel mindent a vagyonért. Jól esik az ember-nek hallani, hogy vannak még itt ott olyanok is, kik felfogják, hogy más valami is kell a boldogsághoz, mint csupán pénz, hogy a nélkül is tehet az ember jó házasságot.

— Oh nem is hasonlít mindenki Ferdi-nándhoz, ugy hiszem édes öregem! Én részem-ről mindig azon véleményben voltam, hogy — de ime itt jön az én bró-i bérliöm. Mit gondolsz edesem, vajjon átengedhetem-e neki a deszkákat, a mondott árban, mielött főnököm választát megkapnám? Vagy nem látod tán ta-nácsosnak.

— Ezt neked kell legjobban tudnod, édes Armin, de ha rendes árt ígérték meg érte, a mint itt jár a vidékben, akkor tán oda lehet-ne adni.

— Magam is ugy gondoltam. Isten hozta, jó napot bérlió bácsi! Hogy van? Hát a vetések hogy vannak Bro-ban? Nemde itt nálunk Lindforsban is elég szépek? De kedvesem — szolt nejehez fordulva — nem lenneál olyan jó, vendégünk számára egy kis frissítöt rendel-ni szobámba?

Borgensköld asszony halk sohajjal nyult a kulcsosmag után, magában fohászkozva, a sok alkalmatlanság felett, minek az ember fa-lun ki van téve, melyek között tán legroszabb az, hogy bár ki is jött a házhoz, azonnal enni, inni kell neki adni.

Ez idő alatt Hilda és Vallinder karöltve haladtak a folyam szép virágos partja hosszá-

ja belügyminister állítását és „megvételssel utasítja azt vissza.” (Zaj. Rendre!) Sértésnek mondja s ferdítésnek azt, a mint felirati javaslatának a „magyar nemzetiségről” és a foglalási megelszakadási jogról szolo tételét a belügyminister értelmezte. Azután maga ugy magyarázza az elszakadási jogot, hogy annak helye lehet Magyarországon is. Az elnök ezt a magyar törvényhozás tekintélyével ellenkező nyilatkozatnak jelenti ki s azért Mileticset rendreutasítja.

Miletics röviden befejezi beszédét azzal, hogyha azzal fenyegetnek, hogy eltörölendő a nemzetiségi törvény egészen, akkor fontolják azt is, hogy nem teszük-e kérdésessé a magyar államot is.

Csatár Zsigmond a ház nagy türelmet-sége közepett beszél sok mindenféléről és erősíti, hogy kimondja az igazat, ha a hóhér fenyege-ti is a nyakát. (Nagy derűsütség.) Szol azután a polgári házasság ellen, de alig képes nagy hangjával a roppant zajon áthatolni. Pártolja Simonyi javaslatát.

Csanádyt is roppant zajjal üdvözlik. Az „átkos” közösügyről és a kormány pro-grammtalanságáról szol. Nem fogadja el a felirati javaslatot.

Több szolo nem jelentkezvén, a zárbeszé-dek következnek.

Horváth Lajos tetszéssel fogadott rövid beszédet tartott.

Utána Simonyi Ernő beszolt 3/42-ig.

Felszoltalt ezután Tisza Kálmán és rövid beszédet mondott, visszautasítá Miletics azon vádját, hogy ő a király személyét toltá volna előre; kijelenté, hogy a kormány a választások alatt nem gyakorolt semmi pressiót; a követelt programmot illetőleg azon beszédre utalt, melylyel e jelen cabinet elnöke a házbán debutirozott; végül Simonyi eszméire reflectál a hadsergő számának leszállítását illetőleg.

Ezuttán a felirati javaslat általánosságban óriási többséggel elfogadtatott a részletes tárgyalás alapjául; a részletes tárgyalás vita nélküli folyt le és befejezetett.

Erre Széll Kálmán pénzügyminiszter felkérte a házat, hogy tartson holnap 11 óra-kor ülést, hogy ő azon még a delegatioi ülés-zakának megnyitása előtt benyujthassa a jövő évi költségvetést.

A képviselőház sept. 17-iki ülésének Tisza Kálmán beszéde adott jelentőséget. Előtte Hegedűs László (szélsőbaloldali) Pulszky Ágost és Moccsáry Lajos szoltak. Hegedűs főleg a polgári házasságról be-

ban. Egy kis távolságban csinos csolnakot pilantottak meg.

Midőn odaértek, Vallinder így szolt Hildához:

— Látja kedgyed azon kis szigetét? Amott a tiszta víztükör közepén, nem kedvesen és hivogatólag néz az ki? Megengedi-e Hilda kisasszony, hogy átevezzék vele oda?

— Ott lakoznak-e vajjon a boszorkányok?

— Kérdé tréfásan Hilda.

— Azok nem, de tán a vízi tündérek. Ne néznék-e meg, hogyan néz ki az ók kis fővárosuk?

— Isten neki, menjünk — válaszolt Hilda s beszált a kis csolnakba, melyet Vallinder óvatosan behintett zöld levéllel s aljára mohát rakott, nehogy Hildának a nyirkos deszkáktól megvizüljön a lába. Most Vallinder is beszált, megragadta az evezőket s a kis vízi jármű könnyenyedén siklott tova a tükör-sima víz felületen. A két benn ülő szemben egymással foglalt helyet s majd a fódros habokban gyönyörködtek, melyek gyorsanröpíték őket a tündérvár felé, majd a szépen kanyargó partokat szemléltek, melyeknek bokrokkal dusan benőtt szegélyzete halk üdvözetletet intett feléjük. Egymásra nem néztek egyszer is.

— Ez nagyon szép, nagyon kedves itt — szoltalt meg most Hilda s hálás tekintett vetett társára.

— Mily boldoggá tesz az, hogy Hilda kisasszony is ugy találja, — válaszolt Vallinder s kissé pihenni hagyva az egyik evezőt, lehajolt s egy könnyü csókot nyomott a lány kezére, melylyel felőle a csolnakhoz fogódzott.

A lány kissé zavarba jöve huzta vissza kis kezét s a nélkül, hogy egy szót is váltótak volna még, érték el a szigetet. Vallinder kiugrott, parthoz erősité a csolnakot s kiszáll-

szolt. Pulszky szerencsésen polemizált Polit ellen. Volt néhány oly sikerült mondása, melyet zajosan megtapsolt és megénekezett az egész ház. Moccsáry a külön vámterület előnyeit fejtegette.

Tisza Kálmán 12 órakor kezdett szólni s egy órán át szolt. Mörizs Pál beszédét kivéve, minden eddigi szónokra reflectált. Beszéde polemia volt, éles és szellemes. Miletics felirátának a fejedelem elleni sértéseit egy „elvetemült ember” téttnék nevezte. A ház zajosan megénekezte és megtapsolta Tisza beszédjének több pontját.

Tisza Kálmán után Moccsáry, Helfy Ignác személyes kérdésben szoltaltak fel, mire Tisza felelt.

A napirend folyamán szoltaltak még Ragályi Ferdinánd és Szüllő Géza. Következett volna Irányi Dániel, ki azonban az idő előrehaladottsága miatt csak holnap fog szólni.

Az elnök azon reményét fejezvé ki, hogy a felirati vita holnap be fog fejeztetni, a ház helyeslése közben kimondotta, hogy a kérdvények csak a felirati vita befejezése után fog-nak tárgyalatni.

Madarász József indítványára a ház azt határozta, hogy a mennyiben a felirati vita befejezése és a szavazás a holnap délelőtti ülésben meg nem történhetik, délután 5 órakor is lesz ülés.

— Az erdélyi urbéri kárpótlás

tárgyában a ministertanács a függőben maradt ügyek elintézésére céljából a belügy-miniszter előterjesztése folytán, — mint a „K. N.” értesül — elhatározta, hogy

a) csatlakozva az 1874. évi október 3-ki miniszteri tanács megállapodásához, az 1858. évi legfensőbb patensnek az arendális dézsmák és kamatokra vonatkozó rendelkezése ellen beadott folyamodások elutasítandók;

b) a függőben levő ügyek a vegyes szolgálmányokat illetőleg az 1865. évi korlátnoki rendelet értelmében letárgyalandók;

c) hogy azoktól, kik az 1865-ik évi korlátnoki rendelet megjelenése előtt már vagy teljesen kieligéztettek, vagy az 1865-ki korlátnoki rendelet megjelenése előtt megállapított kárpótlási módozat alapján 1865. évig tényleg már nagyobb előleget nyertek, mint a mennyi őket illette volna s mindkét esetben a kárpótlás megállapítása ellen nem reklamáltak, — a többlet vissza ne követeltessek, vagy ha már behajtatott volna, kérelmükre visszaadassék.

ni segíté társnőjét is e kedves, elragadó szép helyen, mely méltónak látszott arra, hogy tündérek lakhelye legyen.

A sziget csaknem körkerektségű volt s törpe bokroktól koszoruzva, melyek beárnyalák szelét.

A legfelső szélén egy pár egészen upon készült pázsint üdöhely volt látható. Innét volt legszebb a kilátás a körülfékvő helyekre.

Oda vezette Vallinder Hildát s kínálta meg ülésel.

— De hát ki gondolza és ápolja e gyönyörű kis szigetet? — kérdé a lányka s helyet foglalt az üde zöld, rugalmas gyieppam-lagon; — e gye-pad egészen újnak látszik s mintha ott virágokkal volna behintve a kis tisztás?

— Alkalmasint az itt lakó tündérnek sejtelve lehetett e látogatásról s ez okon igyekezett lakását feldiszníteni, — válaszolt Vallinder, miközben pálcájával vonásokat kezdett rajzolni a finom fővénybe, de a mit Hildának — a lány legalább egy vélté — nem volt szabad észrevennie, mivel midőn oda nézett, hogy lássa az elszórt virágokat, egy H betűt vélt megpillantani s ebből ugy sejté, hogy az ő neve van oda írva.

Tündérünk nagyon előzékeny házigazda — töré meg végre Hilda a csendet, midőn már igen soká tartott a hallgatás s mélyen elpirulva hozzá tette: — szeretném, ha megtudná, mennyire hálás vagyok e gyönyörűr, melyet előkészített számomra.

— Mondja csak a tiszta valóságot, kérem — vágott szavába gyorsan Vallinder s hangjában oly valami fájdalom és megható volt. — Tündérünk éles szeme behatól kegyed szíve mélyéig Hilda kisasszony s nagyon fájdalom hangokban panasználá el keservét, ha ugy találná, hogy pusztá udvariasság akart lenni e monda-

Azon visszaskövetelések azonban, melyek onnét származnak, hogy a terület szerint kiadott kárpótlásnál nagyobb terület után lett az összeg kiutalva, mint az valóban volt, ezentul is fennmaradnak s érvényesítendő.

Végül utasították a belügyminiszter, hogy az urbéri ügyek befejezése iránt mielőbb intézkedjék.

A hercegovinai lázadás.

A nagyhatalmak consuljainak érintkezéséről a hercegovinai lázadókka ma a legellentétebb híreket kell regisztrálnunk. Az „Agence Havas-Reuter” Konstantinápolyból 16-án következő fálhatalmak híreit vesz:

A consuloknak Stoliczba érkezése óta, a mi tegnapra vagy mára volt kitűzve, fölül semmi újabb hír sem érkezett. Különböző táviratok, melyeket körutjuk közben az itteni nagykövetezhez intéztek, azt constatálják, hogy mindenütt jól fogadták őket, s küldetésük a lázadók több vezetőjénél sikerült. Mindamellett ez utóbbiak kijelentették, hogy a helyi kormány igéreteiben nem bíznak s hogy a konstantinápolyi kormánytól, kell határozott biztosítást kapniok.

E hír ellenében cseh lapok azt jelentik, hogy a lázadók a consuloknak emlékiratot nyújtottak át, mely panaszaitak husz pontban foglalja össze, a fellázadt vidékek számára szabadságot és függetlenséget kíván, s következő szavakkal végződik: „Élve sohasem térünk többé vissza a törökök kezébe.” Egy belgrádi sürgöny szintén azt mondja, hogy a consulok küldetését meghiusultnak tekintik, s hogy az orosz consul már értesítette a sikertelenségről Ignatiew tábornokot.

A többi távirati tudósítások igen kedvezők a felkelőkre nézve, mert ha csak fele is való ezen tudósításoknak, a felkelők valóban „hősök mindannyian”. Adjuk e közleményeket, a felelősséget azonban azon forrásra hárítjuk, melyből azokat merítjük.

Ó-gradiskai távirati tudósítás szerint a felkelők folyó hó 13-án egy, 500 emberből álló török csapatot vertek szét Orahova mellett, mely alkalommal hat török fogatott el. Orahovában a törökök két ottani békés szellemű szerbet gyilkoltak meg, kettőt meg élve huztak karóba (?). Egy szemtanu állítása szerint a törökök a Dubica melletti harcz után számtalan kocsin szállították halottjaikat. A felkelők halottainak száma sem lehet azonban jelentéktelen, mert a szláv forrás „bizonytalan veszteséget” emlit.

Kosztajniczban, Getrinján és Belovárott állítólag sok a török ügynök s a török szolgálatban lévő szerb kém, kik minden áron a felkelők segítségére menőket tartják vissza. A bosnyák nép közt is temérdek a kém, kik eget földet igénynek a török részről a felkelőkhez csatlakozóknak.

Zárából jelentik: Mult szombaton Bilyecs mellett heves összecsapás volt 2000 török és 400 felkelő között. Vasárnap Lyubisne mellett összeesapott a török katonaság az insurgents csapatokkal. Sok ló és gabona került ez utóbbiak birtokába. A felkelők Glievalja faluig több falut gyújtottak fel. Nova város és Popov mellett szintén nem jelentéktelen vereséget szenvedtek állítólag a törökök. A felkelés egyre nő, a beavatkozás sikertelen. Trebinjét az insurgentsek állítólag ismét körülvették.

Vogt Károly,

a hasznos és kártékony, a rozsul ismert és rágalmozott állatokról.

Fordította:

Lakatos József.

Harmadik felolvasás.

Az összes hullók iránti ellenszenv. Regazzoni és meggyógyított fénylátó nője. Mérgek kigyók. Mérgezőszerek és ennek gépezete. Egy kigyómarás következtetése. A mérgek hatása ellen, hogy védhetni magát? Slikók. Kusznák. Békák. Varangyok. Unkok vagy meregyek, (házikigyók—békafaj). A tüzölök (salamandrák) tüzbiztonsága. A varangyok rágalmozása és azoknak keretben használatossága. A szülész varangy.

(Folytatás.)

Ezen általános, kivétel nélküli betegség-nél többnyire nagyon élénk helyitünetek mutatkoznak. A megmart testrészt gyakran iszonyuan megdagad s némelykor az egész testet ellepi a daganat. A harapás helye megkülönböztet s üszögössé válik; a megmart tagot tökéletes érzéketlenség fogja el, s ez némelykor javulás esetén csak évek mulva tűnik el, a legkitűnőbb bizonyítéka annak, hogy a mérgek magát a szervezetet támadja meg.

Miképen védje tehát az ember magát ezen veszélytől?

A legelső feltétel itt mindenesetre az, hogy az ember kerülje ki a megmaratást, és ez aránylag a legkönnyebb; mert a paizsocz egészen szenvtelen és tunya állat, mely a napot és száraz földet szereti; köves és bokrokkal nagy ritkán behintett dombokat keres ki magának lakóhelyül, hol aztán a felület üregeibe buvik, vagy mozdulatlan a napon hever. Nem üldöz senkit, se nem fut senki elől; mar ha megtá-

Belgrádból kelt hírek szerint Lima és Novaváros között a felkelő csapatok egyesültek. A törököknek hősies bátorságuk és vitézségük dacára nem sikerült Nova várost a felkelők megszállása alól felmenteni. A felkelők győzelmeinek híre a kragujeváci szkupstiná magatartására is nagy hatással van. A békének megnyert többsége egy része a harcias szellemű s minden áron háborút hajtó kisebb-séghez csatlakozott.

Raguzából osztrák-magyar forrás után hivatalosan jelentik, hogy sem töröknek, sem felkelőnek, a neutralitás szigorú fenntartása érdekében, fegyveresen nem engedték meg az osztrák-magyar területre való átmenetet.

Legújabb hír szerint Boborovo mellett is fényes győzelmet arattak a felkelők a törökök fölött.

Mindezen győzelmi hírek dacára, a dalvége a lázadás elnyomása lesz; a lázadás így is meglehetősen localizálva van, miután Szerbia nem mer, Montenegró pedig haboz és késik az actió terére lépni.

BELFÖLD.

D.-Szt.-Márton sept. 17.

(Küküllőmegye közgyűlése.)

Ma végződött be, az annyi zajt, sok lelkesedést, több igaztalan üldözést okozott, képviselőválasztások lefolyása után tartott első közgyűlés, melynek folyamáról — egész tárgyilagossággal a következőkben értesitem a „Kelet” olvasóit.

A gyűlést elnöklő gróf főispán megnyitván, K. S. interpellatit intéz az alispánhoz és tisztí ügyészhöz, kérdést tévén hozzájuk, „ha van-e tudomásuk arról, hogy a hivatalától főispán ur által felfüggesztett balavásári járási szolgabíró P. D. ellen, a helyébe helyettesített szolgabíró vizsgálatot vitt keresztül? s tekintettel arra: hogy a 42. t. cz. 79. §. értelmében a tisztí keresetet megelőző vizsgálatot, az állandó fegyelmi választmány teljesíti, s a mondatott törvény 61 §. szerint a szolgabíró közvetlenül az alispántól is alispán utján veszi a rendeleteket, a törvény e pregnans megsértését mikép szándékoznak megörölni.”

Alispán e kérdésre kijelenti, hogy maga a kérdésre tett vizsgálat keresztül vitelét nem rendelte, tudomást vett arról, a fegyelmi bizottság munkálataiból, melyhez a kérdéses vizsgálati munkát is csatolva van, s mely a tisztí ügyésznek adatott át véleményezés végett.

Erre vonatkozólag főispán ur felvilágosításul nyilvánítja, hogy a kérdés alatti vizsgálat keresztül vitelét, maga közvetlenül rendelte a meg helyet. szolgabíróknak, mert a törvény nem tiltja a törvényhatóság tisztviselőivel való rendelkezést, s kijelenti, hogy a tisztviselőket jövőre is fog rendelkezni, és rendeleteinek érvényt szerezni.

Tisztí-ügyész a kérdésre válaszolja, miszerint fájdalommal vett tudomást arról, hogy a helyet. szolgabíró közvetlenül a főispáni rendelet következtében vitte a nyomozatot keresztül, a nyomozati munkát a fegyelmi választmány vizsgálatához van csatolva, s tekintve, hogy a helyet. szolgabíró ez által a törv. 61. és 79. §§. megirt rendeletét sértette meg, ellenében a fegyelmi kereset megindításának el-

madják, ingerlik vagy boszantják, s minthogy ezen dolgok rendszereszándéklatlan történeke: az általa megmart egyének nagyobbrészt száraz ág, számoza vagy növénygyűjtők, kik a kigyómarást csaknem mindig kezeiken vagy meztelen lábakon kapják. Ha csizma és nadrág van az ember lábán, bátran járhat a mérgek kigyók között; sőt leggyakrabban még a strimfi is elég arra, hogy a kigyómarást ártalmatlanná tegye, vagy legalább a mérgek nagyobb részének felszívása által az embert jelentékenyebb bajtól megőrizze. Egy könnyű ütés valamely gerinct, vagy egy husánggal képes a kigyó gerincét kettétörni s ezáltal a támadásra illetőleg a harapásra képtelenné válik. Magammal történt már az eset, hogy az uton nyugodtan heverő viperát pálcázással megöltem, melyen az előttem sétáló társaság észrevétel nélkül haadott. Azért ha az ember olyan helyeken jár, a hol efféle kigyók tartózkodnak, nézzen jól maga körül s ne dugja a kezét oda, hol előbb a helyet jól meg nem nézte, vagy azt bottal meg nem vizsgálta.

Ha az embert azonban szerencsétlenségére megharapta a kigyó, a legelső dolga mindenesetre a kell hogy legyen, hogy a mérgek továbbterjedését, illetőleg a vértömeggel való fellegyűlését meggátolja.

Ha ilyenkor kézügyben van az embernél valamely kés, vagy legalább egy jó kemény tövis, ragadja azt meg rögtön s minden irtózás nélkül hasítsa fela kigyómarás helyét jó mélyen, hogy a vér a kigyómarta sebből minél bővebben folyjon, mert sokkal könnyebb egy mély vágás okozta sebet, mint egy megmérgezett csipést gyógyítani meg.

(Folytatás következik.)

rendelését véleményezi, a főispánnak pedig beismert eljárása, de főleg azon nyilatkozata ellen, hogy a törvényhatóság tisztviselőivel jövőre is fog rendelkezni, s rendeleteinek érvényt szerezni, minthogy e tett, és nyilatkozatba az 1870. évi 42. t. cz. biztosított önkormányzati jog van megsértve, feliratot indítványoz a belügyminiszterhez, melyben felkéressék az iránt, hogy a főispánt a törvény tisztelére utasítsa.

A tisztí ügyész előadott véleménye s illetőleg indítványát főispán jogosultnak nem tartja, mindazonáltal tárgyalás alá bocsátja.

Az ügy nem idézett sem sok, sem keserű vitát elő. Egyetlen felszólalás után kimondatott határozatilag: hogy a tisztí ügyész javaslatát értelmében sérelmi felterjesztés intéztessék a belügyminiszterhez, s kéressék fel, tegyen intézkedést, hogy a törvény által biztosított önkormányzati jog tisztelében tartassék.

Az indítvány másik ága t. i., hogy a a helyet. szolgabíró ellen a tisztívizsgálat rendeltessék el, a törvény értelmében titkos szavazat alá bocsátatott s 39 szóval 19 szó ellenében, a vizsgálat megindítása elrendeltetett.

Következett a napirend, mely szerint tárgyalás alá vették 1) belügyminiszternek rendelte az 1876. évi virilis tagok névjegyzékének kiigazítása és szükséges pótválasztások elrendelése iránt; kiadott az igazoló választmány, hogy a virilisek névjegyzékét mielőbbigazítsa ki s megerősítést végett adja be, mely után a pótválasztások el fognak rendeltetni. 2) Tárgyalatot a honvédelmi miniszternek a lóállítási próba kísérlete iránt tett rendelete ellen felterjesztésünkre küldött válasza”, melyben előbbi rendeletét fentartja és végrehajtását rendeli el, határozatba ment a rendelet fogantatásait, állítási helyekül kijelöltettek Balavására, D.-Szt.-Márton, Radnót és Zsikre, az állítás napjainak kitűzése az alispánra bízott.

Továbbá, minthogy a szóban forgó miniszteri rendelet egyenesen az 1873. évi XX. t. cz. ütközik, orvoslás végett a képviselőházhoz felirat kísértetni határozatott.

4) M.-Dellő községének abbeli kérelme, hogy K.-Szt.-Pálon a gr. Haller Jenő által a Maros folyón épített védgát, mely a községet a víz általi elmosással fenyegeti, eltávolíttassék, tárgyalás alá vétetvén, az előadott vizsgálat és a szakértő mérnökök véleménye alapján elutasított, ki lévén mutatva, hogy a veszélyesnek állított gát, panaszló községnek nem ártalmára, de előnyére szolgál, az eljárás költségek felek által kölcsönösen hordozandók.

5) Következett a tárgyszorozat másik könyes tárgya a balavásári járási szolgabírónak a választások folyama alatt, a főispán által — állítólagos korteskedésért — hivatalától történt felfüggesztése.

Felolvasztatott a felfüggesztést elrendelő főispáni rendelet, egész terjedelmében felolvasztatott a fegyelmi választmány által végbe vitt vizsgálati munkát, ugyszintén az ehhez csatolt, a vád alapját képező okiratok és végül előadta a tisztíügyész véleményét.

(Folytatás következik.)

A Mezőség közegészségügyi viszonyairól,

főleg az ott uralkodó váltólázról.

II.

(Folytatás.)

Mert csakugyan így kell felogni a dolgot; s midőn a vidéken látjuk — így p. saját tapasztalásom szerint a Kolozsvár szomszédságában fekvő Szász-Fenesen is, hogy nyár végén és ősz felé mily feltűnően szaporodik a váltólázban szenvedők száma, ugy, hogy az ember minden 3—4-ik, hogy ne mondjam 2-ik házban talál hideglelésben kornyadozókat, eszünkbe nem jut, hogy a földmives nép mennyit veszít s vele együtt a nemzet az otthon munkátlannal (némely helyütt élen szomjan) eltöltött napok miatt, mennyiben romlik a nemzet megújítására szolgáló physikumi alap-töke, a parasztnak különben oly kitűnőnek magasztalt egészsége s hányan pusztulnak el közülök a kellő orvosi ápolás hiányában. Még egyet nem hallgathatók el s ez az, hogy a váltóláznak ugyancsak egyedüli gyógyszere — a kina — ugy a mint azt a gyógyszerfárból kapjuk, a szegény földmives népre nézve igen drága — néhány, a roham elfojtására szolgáló erősebb adagu (s parasztnál erősebb adagot kell használni) kinapor már forintokba kerül — ugy, hogy épen ennek folytán a szegény földmives-beteg inkább mindenfélét elpróbál s tűr, szenved, csakhogy utolsó garasától meg ne fossza magát.

Tudjuk, hogy a kinának sok surrogatuma van, de mely azt teljesen pótolni tudná, egy sincs — s badar beszéd a hideglelést hideg vízzel gyógyítani akarni — de hát nem lehet-e az ily váltólázujtató községek számára a kinát egyenes forrásból nagyobb mennyiségben s így olcsóbban beszerezni s a község házá-nál erősebb-gyengébb dosisokba osztva tartani.

A kolozsvári jótékony nő-egylet igaz ugyan, olykor-olykor mtsngs öz. dr. Pataky

Dániél urhölgy szíves közbenjárása folytán, a vidékre is kiterjeszti áldásos működését; ámde ha minden egyes szegény váltóláz-betegnél igénybevenni akarnók, éven át meg nem felel mérvben szaporodnék a már így is elég nagy gyógyszerkeréti kiadása; s nagyobb közreműködést egy uly is meglehetően nagyszámu szegény-nyel dícsékvő városban székelő egylettől, mely a mellett oly sok irányban van igénybevéve — kívánni nem lehet. Itt a megyének kell valamit tennie; hogy mit, azt e megye belátásos vezető férfai tudni fogják; a minthogy akárhányan közülök, kik nagybirtokosok s a vidéken laknak, tartanak házuknál kinaporokat s abban, valamint egyéb szükségletekben betegségek alkalmával a szegény napzámos paraszt népet kívánatra részesítik is. Mint ezt p. Sz.-Fenesen Haller Fanni grófihölgy ó nagysága, ugy méltóságos Szabó József ur birtokosok is teszik, mit a köznép nevében hálásan kell elismernem. De ismétlem — mindez még nem elég — mert privát jótékonyaság itt nem elegendő.

Ezen kitérés ntánja mely a felvett tárgyhöz szorosan nem tartozik, forduljunk megint Generisch tn. művecskéjéhez s lássuk tovább, micsoda megjegyzésekre adtak neki alkalmat tovább a Mezőségben tett orvosi észleletei.

„Az eudemikus váltóláznak áttekintésénél” így ír tovább G. tn.* „érthetővé lesz, miért haltak ki az egykor virágzó német telepek, miért oly kopár és miveletlen az elég vastag humusréteggel bevont föld és miért viseli az eloláhosodott lakosság oly bámulatos apathiával szomorú szegénységét. A cholera ellen a kormány az utolsó időben hazafias buzgósággal nagytevékenységet fejtett ki és a — fájdalom — kétes hatású intézményekre aránylag sok erőt és pénzt áldoz: miért nem történnik semmi az állandó ellenség ellen, mely hazánknak hasonlíthatatlanul többet árt, mint az egyszer-egyszer fellépő, de csakhamar muló cholera. A cholera fellépésénél óvszabályok nyomtatattatnak, bár senki sem óvatja magát; orvosok küldetnek ki, kik, mostanig legalább egészen tehetetlenek; gyógyszeres szolgálatnak ki, bár gyógyszer (a cholera ellen) nem ismerünk; desinfectio rendeltetik el a nélkül, hogy be volna bizonyítva a desinfectio hatása; — a váltóláz ellen nem történik semmi, bár itt lehetne tanítani, gyógyítani és segíteni s a befektetett munka (és töké!) e mellett gazdasági tekintetben is, ha nem mindjárt, legalább 1—2 évtized mulva bőven kifizetné magát.”

(Folytatás következik.)

Mi lesz Szamosujvár történetével?

Szamosujvárt, szept. 16. 1875.

Nem tudjuk bizonyosan, de ha jól emlékszünk a jövő hónapban lesz egy éve annak, hogy a „Magyar-Polgár”-ban „Hirfűzér” róvat alatt egy kis közlemény jelent meg, melyben Szamosujvár város történelmének (melyre a város által 100 drb. cs. kir. arany pályabér tüzetett ki) megvizsgálására kiküldött öt tagból álló szakbizottságnak szíves figyelmébe ajánlatott azon munka mielőbbi átvizsgálása. — Ezen hirlapi szerény felhívásra mind ez ideig még semmi életjel nem mutatkozott. — Feszült érdekekkel nézünk azon mű elébe, mert, mint tudjuk, azt Dr. Molnár Antal országgyűlési képviselő fáradsáttal szorgalommal és nagy szakképzettséggel írta.

Várva várjuk a vizsgálat eredményét, nem különben a mű megjelenését.

Valóban kíváncsiak voltunk tudni, hogy tulajdonképp hol feneklik a dolog és milehet az oka annak, hogy oly sokáig késik az „az éji homályban.” Tudakozódván: véletlenül nagyon is illetékes forrásból értesünkre esett, hogy azon munkát még ez ideig csak is ketten, — azok is helybeli szakfértiak, — még ez előtt két évvel vizsgálták meg és azok azon munka felől nagy elismeréssel nyilatkoztak. — Ugyszintén értesültünk arról, hogy azóta egy lépés sem tétetett; hanem azon mű a polgármesteri íróasztal egyik fiókjában alussza álmát. Hogy ez álom örök ne legyen, egy kissé felelevenítjük a dajkáját.

Ugy tudjuk, a polgármester ur van megbizva, hogy azon munkának, egyik szakfértiutól a másikhoz való küldést követtitse, s ép ezért, ha ez így van, jól tenné a polgármester ur, ha valahára időt és fáradságot venne magának arra, hogy azt a többi szakfértiakhoz megvizsgálás végett mielőbb elküldén. — Avagy tán nincs ideje erre? amit alig tudunk elhinni! Ha csak ugyan nincs, ugy az esetben, hidje el a polgármester ur, nagyon bölcsen tenné, ha ezen körülmény indoklása mellett azon munkát a közgyűlés elé terjesztene, mert az esetben a közgyűlés komolyabban fogja felfogni hivatás-szerű kötelességét és nem fog oly rák módjára intézkedni. — Ha pedig van ideje, ugy felkérjük: szíveskedjék az ügyet tovább nem késleltetni.

js.

*) Jelentés, stb. 13. l.

Czáfolat.

T. szerkesztő ur!

Lapja f. hó 12-ik számában az „Aprópuskatüz” rovata f. év aug. 19-én tartott v.-hunyardarándi egyh. megyei közgyűléssel foglalkozva, valószínűleg téves informatio alapján — annak írja szíves volt csekély személyemről is megemlékezni, azt állítván, hogy esperessé választva, már az első gyűlésen való elnöklet alatt „a közügyek megrakott szekere kátyuba jutott”, melyből aztán „az ujdonsült esperes ur ambítiója nem volt képes azt kizökkenteni”.

Az igazság érdekében tartozom azon határozott nyilatkozattal, miszerént a fentidézett, személyemre vonatkozó állítás merőben alaptalan, miután én még semminemű egyh. megyei közgyűlésen nem elnököltem, megválasztásom után nem lévén még közgyűlés. Ki kell nyilatkoztatnom egyuttal azt is, miszerént ezek ugyan magamban bizonyos ambítiót, de a mely abban határosodik, hogy a helyet, melyre a sors által elhívtam, becsülettel betölteni igyekezzem, s egyházamnak előhaladását a nekem adott tálemtumok szerént munkáljam; de arra képes nem vagyok, s ambícióval nem bírok, hogy a közvélemény ellenére egy intelligens választó testületre a pressionak bármiféle nemét is gyakorolni igyekezzem — habár csak azt is, mely a választók előleges megtalálása s kérésében áll.

Miután azon meggyőződésben élek, hogy lesznek, talán még igen sokan is, kik a szóban forgó gyűlés lefolyásának — ezen beavatkozás után — történelmi hí képét fogják adni, — én annyival inkább nem bocsátok részletekbe, mert magam részéről ohajottam volna, hogy a gyűlés lefolyását, nehogy az kellemetlenségeknek legyen felidőzője, ne tárgyalják.

Déván, 1875. sept. 17-én

Bartha János,

ref. esperes

Apró puskatüz.

Az a kevés puska, melyet vajdahunyad-zarándi egyházmegye botrányos viselt dolgaira közelebbről ellobbantottunk, élénk visszhangot keltett Hunyadmegye havasai közt. Ugy látszik elevenre találunk. Első sorban Dózsa Dénes tanár ur látja szükségesnek az esperesválasztó gyűlés körülményeinek hosszas előadásával magát oly ártatlanná mosni, mint a ma született bárány. Innen a távolból nem lévén ismeretek az ottani viszonyokkal, az egyének nyílt és titkos szerepléseivel kénytelenek vagyunk elhinni: hogy Dózsa ur csak közvetítő szerepet viselt a famosus esperesválasztásnál. Örvendünk, hogy a tanár urra vonatkozó megjegyzésünket csak föltételelesen állítottuk; nincs okunk semmit is visszavonni, mert miután a föltétel, (hogy az üzelmekben részt vett volna) tanár ur előadása szerint, nem áll: az arra épített következtetés vagy megjegyzés is elesik. Engedjen meg azonban Dózsa ur, ha azon véleményben vagyunk: hogy őt nem a közvetítő szerep illette meg. Mi azt várjuk tőle, hogy a nagyérdemű gr. intentiójának támogatására álljon, az ő akaratjának legyen hűséges fegyverhordozója, nem csak azért, mert a gróf intentioja volt egyedül helyes az ottani viszonyok közt; hanem azért is, mert a szászvárosi gymnasium igazgatójának morális kötelessége az alapító nemes gróffal, a buzgósságban páratlan főgondukkal, az egyházi és iskolai dolgokban egy úton járni, vele egyetértőleg kezét fogni, mert korábbi tapasztalásokból tudjuk: hogy csak ezáltal juthat az iskola virágzásra. Ha a tanárok és mindennek felett az igazgató külön útát választ magának s a helyett, hogy a nagyérdemű gróf nemes törekvéseit secundálná, (közvetítő szerepre vállalkozik: igen sok elhullhat azokból a virágokból. Mi Dózsa urtól azt várunk volna: hogy ne közvetítsen, hanem így szóljon azokhoz a lelkes urakhoz, kik saját jól felfogott érdekük mellőzésével a nemes gróf intentioja ellen voltak szavazandók: lelki atyám, őrizkedj a nemes gróf neheztelésének magatokra vonásától, a ki végrendeletében oly egyszerűen gondoskodott anyagi állapototok jobbátételéről; az szabadságodban van, hogy te koplalj, de utódaidat koplaltatni — nem áll jogodban. Ha Dózsa ur körútjában is ily tanácsadással járta volna be fiatal lelkes barátait, a botrányok talán kikerülhetők lettek volna; az a bölcsnek látszó közvetítés semmit sem hajtott a tisztelotesz urak konyhájára. Hogy miért nem vállalkozott ily módu szereplésre, azt innen a távolból nem láthatjuk, az indokokat, melyek nem engedték, hogy a gróf üdvös törekvéseinek erőfesz. szószólója legyen, nem ismerhetjük. Mindezek őszinte elmondásával Dózsa Dénes urral végeztünk.

Nem ily könnyen végezhetőnk azzal a másikkal, a ki a „Magyar Polgár” „Nyilte-ré”-ben oly szenvedélyesen és haragtól tajtékzó ajakkal főrméd reánk felszólalásunkért. Ugy látszik, hogy tyúkszemre tapostunk. Ő tudja, ki vagyok, még bhtatunkat is ismeri. Én is szeretném látni czipferblattját, de azt sü-

(402) Alólt közé teszem, miszerint nemrég Nagy-Enyed városába költözvén, megnyitám **rézműves üzletet**. Egyszersmind kijelentem, miszerint felvállalok minden szeszgyári, tűzfecskendő és házi rézműves munkákat a legutányosabb árban. Továbbá nagyobb mennyiségű réz-üst és pálinkafűző-üst készlettel bírván, tömegesebb megrendeléseknek is eleget tehetek. Lakásom a vármegye hához vezető hídfőnél, 238 ház szám alatt

RUDOLF PAULINI.

Cséplő-gépek részletfizetésre.

A mostani idők kívánalmainak engedve a híres **Göpel-féle cséplőgépeket** ez év folytán részletfizetésre is hajlandó vagyok eladni.

Well Mór Bécsben, II. Franzensbrückenstrasse 13.

A Veress-féle házban

(sétatérutca)

egy földszinti, két szobából álló csinos garcon-lakás, utcára nyíló ablakokkal Szent-Mihály napjától fogva **kiadó**.

Értekezhetni a tulajdonossal.

Értesítés.

A gróf Mikes Miklós-féle szentlászlói hosszú ölfának az ára — a fuvarbér felhágása miatt — ölenként ide Kolozsvárra bészállítva 14 forintól, **15 forintra emeltetett** folyó szeptember-hó 16-tól kezdve; — miről venni szándékozik azzal a hozzáadással értesítettnek, hogy megrendeléseket lehet tenni a br. Bornemisza János ur önmaga bel-monostor-utcai házában a számtartónál, — hol a minta-ötlet is meg lehet tekinteni.

Nagy kiállítása és eladása

művészi tárgyaknak

ugymint: Alabastrom, florenzi márvány, valamint más olasz köveknél.

Ezen dísz-műtárgyak, romai, etruskai, pompeji és mediceei művész-szobrászati alakokat képeznek. Továbbá nagy raktára adriai és florenzi eszék, oszlopok és szobroknak, valamint ideális alakoknak, melyek különösen szobák és termek-díszítésére alkalmazhatók.

Nemkülönben nagy választéka mozaik-diófa asztaloknak. Az eladás csak még néhány napig tart, az árak a legutányosabbak. A bolti helyiség bel-monostorutca 9-dik szám.

Pietro Anzani,

Florenzából.

Épen most jelent meg!

és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Görög-magyar Szótár.

Második, újonnan átdolgozott és bővített kiadás.

Szerkesztették

SOLTÉSZ FERENCZ ÉS SZINYEI ENDRE

sárospataki tanárok.

Kiadja „az irodalmi-kör” a főiskola költségén.

Sárospatak, 1875.

Ára 4 frt 50 kr.

Ugyan csak:

Stein János könyvkereskedésében

Kolozsvárt kaphatók:

ÚTON—ÚTFÉLEN

Rajzok úti-naplomból.

Irta B. Pongrácz Emil.

Ára a két kötetnek 3 forint.

Módszeres útmutatás, a tizedes törték tanításához,

a métermérték alapján és az ezekkel való számolási mód.

Tanítók, szülők és nevelők számára.

Irta Kordos Gusztáv, a löcei m. k. főreáltanoda

r. tanára. Ára 60 kr.

Kereskedelmi iránytan és levelező, egybekötve kereskedelmi- és magán-ügy iratokkal.

Gyakorlati kézikönyv.

kereskedők, gyárosok, pénz- és iparvállalati tisztviselők és más iparúzők használatára.

Irta Hanzély Ferencz.

A „pesti kereskedő ifjak társulata” által jutalmazott pályamű. Második kiadás.

Ára 2 frt.

„VICTORIA” biztosító társaság

Kolozsvárt

(alapított 1865-ben.)

A vagyona mérleg és forgalmi kimutatás kivonata:

(1874 dec. 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 16,229.161 ft. 17.
Bevétel 1874. évben 3,376.862 „ 82.

Összesen: 19,606.023 ft. 99.

Kifizetett károk kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 5,355.856 ft. 42.

Kifizetett károk

1874-ik évben o. é. 1,324.799 ft. 85.

Összesen: 6,680.656 ft. 27.

Kiosztott nyeresemény kezdettől 1874-ik év végéig o. é. 439.738 ft. 69

Biztosítási alap:

Alap tőke (ebből 1 millió forint teljesen befizelve) 2,000.000 ft. —

Tartalék alapok az összes biztosítási

ágakban o. é. 1,369.989 ft. 32.

Évi tisztá díj bevétel 1,500.000 „ —

Összesen: 4,869.989 ft. 32.

Felhívás

takarmány és gabona neműek tűzkár ellen biztosítására.

Az aratás és széná csinalás befejeztével, van szerencsénk jelenteni, hogy a „VICTORIA” akár központon, akár a vidéken megbízott fő- és alügynökei közvetítésével biztosítást nyújt minden mezei termés tűz által elkarosulása ellen.

A biztosítás egyaránt elfogadtatik a helységekben, vagy azokon kívül, asztagokban, boglyákban, vagy berakva az épületekbe, fedél alatt, sőt már hordás alatt keresztekben és kalangyákban.

Elcséplés után a biztosítás a szemre is kiterjed, a hová rakodás előre tudatása feltétele mellett.

A folyó időnyre különös kedvezmények állapítottak meg, melyek az illető ügyöségeknél megtudhatók.

Cséplő gépek, ha egy helyről másra vándorolnak is, szintén biztosíthatók.

Díjtételekkel és — tájékoztató — biztosítási példákcal az ügyösösek szolgálnak.

Ezeket kívül biztosítás alá vétetnek mindenféle gazdasági eszközök, marha állomány, gazdasági és laképületek, minden ingóságok, kereskedelmi és iparüzemek.

Társas, árva- és egyházi épületeknél különös kedvezmények nyújtanak.

Vége életbiztosítások kötetnek minden szokásban lévő módzatokkal. A „VICTORIA” biztosító társaság 30 éves működése alatt, kötelezettségének mindég híven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközöltetni.

„VICTORIA” bizt. társaság igazgatósága.

Szálloda-üzlet bérbeadása.

Kolozsvárt a hídfőnél, több évek óta fenálló

EUROPA SZÁLLODA,

teljesen felszerelve úgy a mint jelenben van, bérbe adó 1875. évi Szent-Mihály napjától kezdve, egy vagy több évekre, szabad kézből akár egészben, akár külön-külön a vendégszobák, étterem és eszmeg-tár alhoz képest, a mint az ajánlatok az üzlet tulajdonosára néve előnyösebbnek mutatkoznak.

Bővebb értekezlet TOMPA KÁ- ROLY ügyvéd, mint br. Bánffy Elek ügyvédtől, mint tulajdonostól, Kolozsvárt kül-monostorutca 49. sz.

Kézi és fali térképek.

Atlaszok, Földgolyók.

Oskolai könyvek

Szótárak, Nyelvtanok és

társalgási könyvek.

A bekövetkezendő tanév alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. tanár, tanító és nevelő urakat, tanuló ifjuságot, egyáltalában

ERDÉLY OSKOLAVILÁGÁT,

hogy könyvkereskedésben, mely újabb időben megint nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már mint Erdély legnagyobb könyvcsarnoka egyedül áll, mindenféle

oskolai könyvek, tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnásiumok, képezdek, ipar- és polgári oskolák, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartatnak és folyvást kaphatók.

Nagyobb megrendeléseket kérem idején beküldeni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékozhassam magamat folytonos megrendeléseimnél, főleg pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, pontos szolgálat, előnyös feltételek és jutányos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat, saját kiadásaimból pedig ingyenpéldányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, szegényebb sorsú tanulók számára.

Czím- és árjegyzékekkel az oskolai könyvekről, úgy nemkülönben bármintemű könyvjegyzékekkel kívánatra azonnal és ingyen szolgálok,

Stein János,

könyvtár, kiadó és magy. kir. egyetemi nyomdász.

Oskolai könyvek.

Rajz- és szépirás-minták.

Vizfestéshez

való színnyomatu

minták.

Római és hellen remekírók, szótárral és jegyzetekkel ellátva.